

• DOMOLJUB •

Izhaja zvečer vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide dan poprej. Cena mu je 80 kr. na leto. Inserati se sprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Slovenskemu ljudstvu
v poduk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniške ulice št. 2. Naročnina in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Št. 24

V Ljubljani, dne 18. decembra 1902.

Leto XV.

Predragi naročniki in bravci „Domoljuba“!

V par tednih stopi „Domoljub“ že v svoje 16. leto. Da je tako lepo starost dočkal in pri tem ostal tako čvrst in mladeniško živahen, za to se ima v prvi vrsti zahvaliti svojim dobrim prijateljem: dopisnikom in naročnikom, pa vsem tistim, ki so mu delali gaz med slovenskim ljudstvom. Ob koncu svojega petnajstega letnika zato čuti v sebi nekako potrebo in dolžnost, malo pokramljati s temi svojimi prijatelji; marsikaj ima na srcu, kar mora na dan, da tako z večim pogumom in v najboljših nadah nastopi novo leto svojega življenja.

Najprej prijazna prošnja: dopisniki, naročniki, ostanite „Domoljubu“ tudi v novem letu zvesti! Nobeden naj ne odpade! To tako časa smo zvesto skupaj držali, naj bo tako i v prihodnje! Tudi kdor naroči „Domoljubovega“ bratca „Bogoljuba“, naj se vsled tega ne izneveri „Domoljubu“; če bosta oba pod streho, bo veselje dvojno — za bratca in za naročnika! — Pa ne samo zvesti ostanite stari naročniki — tudi novih prijateljev, novih naročnikov pridobite „Domoljubu“. Že večkrat smo ponavljali željo: o ko bi vsak naročnik pridobil še enega novega! Veste li, koliko naročnikov bi potem štel „Domoljub“? Na uho bodi povedano: blizo

40 tisoč! In ko bi mu odprla vrata vsaka slovenska hiša, bilo bi jih še precej več! Ali ni to mogoče? Ali ni to želiti? „Domoljub“ je pripravljen ustreči tej želji — odprite mu vrata! Kdor ima dober malin v ustih, napelje naj vso vodo nanj in naj pridno melje za „Domoljuba“! „Dober jezik je vreden tisočaka“, pravi pregovor — zlasti pa v službi za tako dobro stvar kot je razširjevanje poštenih časnikov. — Kdor pa nabere deset novih naročnikov, dobi enajsti izvod po vrhu, ima torej poleg tega, da je storil dobro delo, tudi list zastonj!

Torej le pridno na delo, da bo okoli „Domoljuba“ vedno večja armada. Nekateri črnogledi pravijo, da število naročnikov ne bo več rastlo, temveč, da se bo celo zmanjšalo, zlasti vsled novega bratca „Bogoljuba“. No, to pa menda že ne bo res; predobro poznamo „Domoljubove“ prijatelje. — Nasprotno, prav nalašč bodo vse strune napeli, da v novem letu poskočimo za par tisoč naprej! Kadar nas bo 30 tisoč, takrat bo pa urednik „Domoljubov“ dal na ljubljanskem gradu na svoje stroške streljati — seveda če bodo oče župan dovolili!

Za dopisnike ima pa „Domoljub“ še to le posebno prošnjo. Poročajte take stvari, ki ne zanimajo samo par oseb v domači vasi, temveč tudi širje občinstvo. Pri poročanju pazite na te-le stvari:

bodite kratki; s tem prihranite čas uredniku, stavcem in — sebi. Bodite jasni; posebno razločno zapišite imena oseb, krajev in številke. Ne pišite nikdar na obeh straneh papirja. Ako je papir popisano samo na eni strani, ga je mogoče razrezati in hitro razdeliti med več stavcev. Ne pišite preveč skupaj, da urednik pomote lahko popravi. Iz istega vzroka puščajte ob strani papirja prazen rob. Pod dopis zapišite vselej svoje pravo ime. Brezimnih dopisov ne bomo sprejemali. Poročajte o pravem času; vsaj en teden pred tistim četrtkom, ko izide „Domoljub“, mora urednik imeti dopis že v rokah. Zapomnite si: „Domoljub“ se ne postavi in še manj natisne v enem dnevu! Naposled nikar ne bodite hudi, ako vam urednik kaj črta; vedite, da je storil to iz pametnega vzroka. Če tudi dopis vrže v koš, se nikar ne jezite; dostikrat je veliko boljše, ako dopis nikdar ne ugleda belega dne. Dopise pošiljajte vedno uredništvu „Domoljuba“ v Ljubljani, nikdar pa upravnikištvu. Upravnikištvu se pošilja denar, inserati, pa reklamacije; to se pravi, pritožbe, če kdo ni prejel kake številke. Ravno tako se vse spremembe v naslovu pošiljajo samo upravnikištvu. Ako se točno ravnate po tem navodilu, prihranili nam boste veliko dela in sitnosti.

Zdaj je pa dosti prošnja in zahtev. „Domoljub“ ob novem letu ne pozna samo grabelj, temveč ima pripravljene tudi vile: v svojem novem letniku hoče svojim naročnikom tudi kaj dati. Hodil bo po dosedanji poti, vedno se držeč gesla: za Boga in narod! V uvodnih člankih obravnaval bo pereča vprašanja iz politike, gospodarstva, organizacije, zlasti naše moške mladine. Pijančevanju bo v novem letniku ostal neizprosen sovražnik in bo nadaljeval nekrvavo vojsko proti alkoholu. V listku bo prinašal zanimivo daljšo povest in v vsaki številki šaljivo črtico; poleg političnega razgleda, slovenskega novičarja, drobnič, smešnic ter ugank bo odprl nov predal za vprašanja in odgovore, kjer bo vsakemu članu na prosto dano, staviti vprašanja o najrazličnejših predmetih, dvomih i. t. d. in uredništvo bo oskrbelo odgovore na dotična vprašanja.

Vse to in še marsikaj drugega bo prinašal „Domoljub“ vsakih štirinajst dni svojim bravcem: da se bo še bolj postavil in prikupil, prihajal bo večkrat tudi s slikami ozaljšan med svoje prijatelje. Ker se bo s svojim bratcem „Bogoljubom“ lepo prijateljsko vrstil, bo tako vsak teden kaj novega na mizi.

Kaj ne, nekoliko baharije gleda iz teh vrstic — pa saj še berač hvali svojo malho! Če ne bo vse res tako, kakor obeta, bodo pa naročniki ob letu obračunali z bahačem.

Zdaj je pa dosti kramljanja. Za sklep pa vošči „Domoljub“ svojim bravcem vsele božične praznike in prav srečno novo leto, sebi pa — saj pet tisoč novih naročnikov!

Boj pijančevanju!

Kakó iz srca smo govorili premnogim bravcem „Domoljuba“, ko smo zaklicali med svet „Boj pijančevanju!“, kažejo dopisi, katere smo prejeli o tej stvari. Danes prinašamo zopet dva dopisa, pisana od preproste roke, toda polna ognja in navdušenja za boj nesrečnemu pijančevanju!

I.

Ne samo čuteči šlovekoljubi in zavedni mladeniči se zanimajo za omejitev pogubnega pijančevanja, na čelu bojevnikov stala bi vled te strasti neznošno trpeča žena, ko bi njej bilo dostopno orožje pravice. Žena, katero je nemila usoda zvezala s pijančevanjem, je vklenjena v najhujše verige sužnosti, ona nima nikake opore, nobene pravice, ki bi jo branila pred krutim ravnanjem surovega pijanca. Nje edino upanje in rešitev je prezgodnji grob. Pijanec ne pravi samo pododvate lasti, katero bi imel zapustiti svojim otrokom, ne trpi samo njegovo zdravje; on ruši družinsko blagostanje, sebi in svojim rodni dom, krati zdravje ženi in materi nesrečnih otrok.

Železna moč volje in zdravja se mora razbiti ob neprestanem pomanjkanju, jezi in morilni skrbi za voljo množičih se dolgov. Znane so žalostne posledice za duševni in telesni razvoj otrok. In vendar se do danes od strani oblasti še ni nič storilo, kar bi omogočilo, rešiti ženo trpljenja, prihraniti občinam stroškov in pridobiti narodu treznih mož.

Nujno se prosi vse vplivne kroge, ki si stavijo nalogo, rešiti vprašanje o pošlih na deželi in v mestu, naj v prvi vrsti skrbé, da se že vpelje protialkoholni zakon. S tem bode že velikemu delu kmetijskih deklet zagotovljen obatanek na deželi. Kako hudo jim je, gledati

doma žalostno propadanje gospodarstva, prenašati neznačajnost očeta — pijanca in obdelovati zemljo, last upnikov. Otroci so prisiljeni na tuje v mesto zaradi večje plače; kajti poleg skrbi za sebe imajo tudi skrbeti za osirotelo, onemoglo mater in očeta-zapravljivca, ako se ga ne prepusti milodarni občini.

Torej boj pijančevanju! — Kmetska hči vesled pijančevanja prisiljena služkinja v mestu.

II.

Boj pijančevanju! Ljut boj žganju!

Malo da nisem Abrahama videl, pa se nisem še nikdar bojeval, ali za ta boj sem tako navdušen, da komaj čakam trenutka, v katerem planemo na sovražnika. Združimo se in pošljimo mu „ultimatum“.

Marsikateri se bo ustrašil tega boja, češ tu nikakor ni več mogoče pomagati; a ne bodimo kakor Pavliha, ki je mislil, da je mrtev. Za ta boj ne potrebujemo drugega kot junaško odločnost. Saj se nam ne bo treba poslavljati od drage ženke in ljubkih otrok, ne od dobrih prijateljev in znancev, ampak nasprotno: toliko večkrat bomo lahko v krogu svoje družine. Iz tega boja ne bo prišel nobeden pohabljen, brez roke ali brez noge, ampak ozdravimo se lahko vse boleznin in zacelimo vse rane, katere nam je do sedaj prizadejal sovražnik. Za ta boj ne potrebujemo ne svinca ne smodnika, ne puške ne meča, in vendar ako kdaj zmagamo na vsi črti, bo najslavnejša zmaga vseh zmag, kar jih je še naša zemlja videla. — Koliko delavskih družin je, da trpijo veliko pomanjkanje, pa ne vedo, kje je uzrok; žganje mora biti vsaki dan. Ko bi si iz denarja, kar ga potrošijo za žganje, izboljšali hrano in obleko, koliko manj mraza bi užili! Torej pozivljam in vabim vse svoje sovratnike delavce in priprosto ljudstvo, pošljimo za novo leto žganju »Ultimatum«.

Brinarjev Peter,
delavec.

Drobtine.

Nova moda. Bogatim Američankam nič več ne zadoščajo dragoceni prstani. Prevrtati si dajo nohte in v luknjice jim v nohte zlatarji vstavijo drage dijamante.

Turki sovražijo jereblice, ker so baje izdale pre-roka Mahomeda, ko se je enkrat skrtil v žitu na polji njegovim preganjalcem. Iz tega vzroka tudi noben Turek ne je jerebičjega mesa. Ravno tako je navada med Turki, da je kaznovan, kdor ubije jastreba, ki je Bogu posvečen. Kdor ubije pardala, je najprej 24 ur zaprt, ker je ubil žival, katere se

Bog poslužuje, da ljudi kaznuje, po tem pa dobi od države denarno podporo, ker je človeštvo rešil enega sovražnika.

Usoda enega milijona ljudi. Neki statistik pravi: Ako vzamemo en milijon novorojenih otrok, tedaj od tega števila v prvem letu umre 150.000, čez eno leto 53.000, do konca tretjega leta zopet 28.000 in do konca 13. leta še 4000 oseb. Od 13. do 45. leta jih umre 500.000. 60 leto dočaka le okoli 300.000 ljudi in 80. leto le 37.000 oseb. V 95. letu živi le 223 edincev in v 108. letu umre zadnji človek iz milijona.

Doba papirja — papirnati čevlji. Naša doba odpira papirju vedno nova polja. Sedaj so prišli iz Amerike — papirnati čevlji. Na videz se čevlji, narejeni iz papirja, skoro nič ne razlikujejo od usnatih. Ti čevlji so seve jako lahki, a malo trpežni.

Hudo zimo prorokuje profesor Ledochowsky na Dunaju. Profesor pravi, da tako ostre zime, kakoršna bo letošnja, že ni bilo petdeset let.

Žrtva domišljije. Neki gospod v Clevelandu v Ameriki je nekega jutra strahoma opazil, da ni nikjer njegovih umetnih zob. Takoj si je mislil, da je zobe pogoltnil, in res pričel ga je skoro na to silno boleti želodec. Šel je k zdravniku, ki je hitro odredil operacijo. Med operacijo je bolnik umrl, a v želodcu — ni bilo zob. Njegova hišina jih je našla skoro na to za posteljo.

Tehtano poštenje. V nekem okraju na Angleškem je navada, da stehajo župana, kadar je na novo izvoljen. Po preteku jednega leta ga zopet stehajo in iz tega sodijo, kako stoji občinsko premoženje. Če se je preveč odebil za časa njegovega županovanja, hitro znajo, da se je v tem času občinska blagajna — posušila. V nasprotnem slučaju pa so prepričani o njegovem poštemem delovanju.

Za eno smodko. Na Francoskem se je ustavil brzovlak, ker je nekdo pozvonil z zvoncec, katerega smejo porabiti potniki v nesreči. Sprevodniki so tekali od voza do voza, da bi bili izvedeli, kje, v katerem vozu se je pripetila nesreča. Nič... Slednjič so vendar zagledali v vozu prvega razroda nekega Angleža, ki se je prepiral z dvema Francozoma. »Jaz sem hotel ugasniti smodko«, rekel je Anglež, »katero kadi ta gospod, a on jo vender noče ugasniti in kadi naprej. Pozvonil sem, da zapodite nesramneža iz voza«. — Angleža so kaznovali z globo 50 fr., ker je vstavil vlak brez pravega uzroka.

Listek.

Otrokova prošnja.

(Konec.)

Nasloni se na sekiro in opazuje debelo žival: »Ravno za jutrnji dan! Dobra pečenka; kakor nalašč za »žeganje!« Toda... ukradena stvar nima teka! Ne! Domov grede povem Bastelnu lovcu ali mu pa žival še sam ponesem; on je dober, da bil bom par »zeksarjev«. Zopet so odmevali krepki in hitro se vrteči udarci; misli drvarjeve pa so bile v hišici pri ljubljeni ženi, dobrih otrocih; kaj čuda, ako se mu je ob takih mislih moč podvojila, da je delal za dve, tri, vsaj je vedel, za koga se trudi. Pri takem delu mu je dan hitro mineval. Iz doline mu pošilja domač zvon večerne pozdrave.

Z odkrito glavo stoji tu mirno in tiho, a go-roče opravlja molitev ta velika orjaška postava, zlasti nocoj na predvečer največjega hišnega praznika, na predvečer »žeganja«.

Odmolivši pospravi svoje stvari v nahrbtnjak, kot nameček naloži še na svoja široka pleča srnjaka; češ, najbolje je ako ga oddam še nocoj, ker poštenost najdalje izhaja.

Počasi stopa po strmi stezi naš znanec. V mislih mu je jutrnji dan, pred seboj vidi veselja se žareče oči svojih zdravih otročičkov; na čelu čuti vroč, ljubezni poln poljub svoje Lenke, s katerim ga je vedno vsprejemala. Kako srečni občutki!... »Stoj, malopridnež!« zavpije v tem trenutku nekdo nad njim. Janez se ozre in vidi jezo oznanujoči očesi lovca Bastel na.

Ni se še odlčil, ali naj se smeje čudnemu početju lovčevemu, ali naj ga jezno zavrne, da si prepoveduje take šale, že kriči Bastel iznova nad njim: »Ti preklicani tatinski lovec! proč s sekiro, drugače ustrelim!« Nehote odpade Janezu sekira iz rok.

Hlastno pograbi sekiro že v službi osiveli lovec in nadaljuje: »Ti hinavec!« ti sama »poštenost!«; sedaj te vendar jedenkrat imam! Sedaj mi ne uideš nič več! Tri ure sem te lovil po gori, ko si ustrelil to žival pri oni stari bukvi. Ali si upaš še tajiti? Kaj! to bi bila pečenka za jutrnji dan. Sedaj pa domov! Marš! Pet korakov pred menoj!«

»Bastel, jaz sem jo... jaz jo vendar nisem!« poskuša se izgovarjati drvar Janez.

»Jezik za zobe! Nič ne pomaga se izgovarjati. Tam pri oni bukvi je počil strel, ti imaš žival, toraj si ti ustrelil! Kaj pa hodiš gori?!«

»Jaz nisem streljal; nisem sploh bil pri oni bukvi. Žival je prišla smrtnoranjena proti meni, ko sem drva pripravjal. Da bi jo rešil nadaljnih bolečin, pobil sem jo s sekiro. Sedaj sem jo naložil na rame, da jo ponesem k tebi. Da je vse to res, mi...!«

»Ha, ha — ha —! Zakaj nisi šel studirat za »ta jezičnega dohtarja«, ko znaš tako lepo govoriti?! Sedaj pa jezik za zobe in marš naprej! S svojimi lažmi lahko poskusiš svojo srečo pri nadgozdarju ali pa pri sodnji! Ako se mi še enkrat ustaviš in pričneš žlobudrati, ustrelim te tako, kakor psa! Marš!«

V Janezovih prsih vname se hud boj, boj med pametjo in strastjo. Zmagala je boljša stran; vdal se je v žalostno usodo in korakal mirno naprej, zapujoč v Boga, ki svojih nikdar ne zapusti. — — Tam doli stoji njegova hišica, v njej ubogi otročiči. — — Solza mu zdrkne po licu.

Ko zgineta lovec in »tatinski lovec« v gosto zaraščenem gozdu, prikaže se oprezno izza grmičevja močna, podivjana postava. Mož je oblečen v stare jerhaste hlače; široka pleča mu pokriva star, raztrgan jopič; petelinovo pero je premočeno padlo počez čez zeleni klobuk.

»No, no!« mrmra približno tridesetleten neznanec v svojo razmršeno brado, »tako hudo pa vendar ni bilo mišljeno — tega mu ne privoščim — a sedaj ne morem pomagati.«

Spusti se na javorov štor in zija pred se. Vidi se mu, da ne rojijo v njegovi glavi ravno najbolj prijetne misli.

Hipoma vstane in hiti odtod; beži...

Kmalu dospe do hiše precej podobne Janezovi, le da je že zunanja njena oblika izpričevala pomanjkanje dobre gospodinje. Vstopi v sajasto sobo, ki je ob enem služila tudi kot kuhinja.

Vrže nekaj trsk na ognjišče, kjer je še tlelo.

Nabaše si vivček, vleže se na črvido klop in zija zamišljen v plapolajoči ogenj.

Sem in tja se prične kar nenadoma prav škodoželjno smejati sam vse mrmrajoč: »Sedaj sem te izplačal. Lenka! Jaz sem ustrelil, a Janez bode sedel. Jaz ti nisem bil dober, raje si vzela onega tepca. No, naj sedaj zato par noči prečuje v kletki!« Med tem storila se je trda, temna noč; pri od trenutka do trenutka vzplapolajočem plamenu zdelo se je, kakor da bi hodile različne pošasti po sobi. V tem trenutku zaloputne močan veter neka vrata, da žalostno zahrešče. Divjemu lovcu, ki ga je vznemiril že današnji slab lov, in to, da bode sedaj mesto njega zaprt njegov nekdanji prijatelj, izginila je sedaj vsa škodoželjnost z obraza, poloti se ga strah; on zbeži iz hiše ven.

Dolgo leta po gozdu semtertja, dokler se ne koliko ne umiri. Že hoče iti zopet v svojo hišo, kar zagleda skozi drevje luč. Nehote meri svoje korake

proti tej poti. Kmalu stoji pod oknom — Janezove hiše. Pogleda skozi okno.

Pred podobo Križanega kleči ona, Lenka, zatopljenjena v vročo molitev za srečno vrnitev možovo. Kaj ko bi se bil ponesrečil? . . . Vročča solza se ji potaka po žalostnem in bledem licu.

Po vzgledu materinem dvigata enako proseče mala otročička h Kristusu svoje roke, da bi ata kmalu prišli.

Francetu, ta je naš neznanec, šine v glavo satanska misel: »Sedaj se maščujem nad teboj, ker me nisi marala. Naredim ti jedno, da bodeš pomnila vse svoje življenje!« Hitro odločen prime za kljuko vežnih vrat, vstopi v sobo in ne meneč se za čudne, vprašujoče poglede Lenkine se vsede k peči.

Kakor duh stopi blede žena par korakov bližje in pravi: »France, povej na kratko — ali živi še Janez? Ali ga je drevo ubilo? Pred dvema urama bi imel biti že doma.« Nobenega odgovora.

»Prosim, povej; ti vendar drugače nisi prihajal k nam!« pravi žena

»Nikar se preveč ne ustraši«, pravi škodoželjno France.

»Torej mrtev!« vsklikne obupno žena. »France, resnico hočem vedeti! Kaj se je zgodilo? Jaz grem takoj k njemu.« Francetu zaigra škodoželjen nasmeh okrog usten. »Tega ne razumem, govôri jasno in ne muči uboge žene!« »Meni je vsejedno. Ako hočeš vedeti, povem. Janeza je vzel lovec Bastel s seboj. Ustrelil je srnjaka, več srnjaka za jutranjo pečenko . . .« »To ne more biti res, ti lažeš; Janez se vse svoje življenje puške še dotaknil ni.« Jezna stoji pred njim. »Pojdi pa vprašat nadgozdarja!« Obrz Francetov priča, da govori resnico.

Tega udarca ne more prenesti uboga žena. Sese se na klop; poloti se je nekaka omotica. Ko se zopet nekoliko zave, stopi možko pred Franceta. »Tega si ti kriv! Ker veš, da te nisem ravno radi tega marala, ker si lovski tat in žganjar, hočeš mi moža zapeljati, da se maščuješ nad menoj. Ako nimaš z menoj usmiljenja, imej ga vsaj s tema otročičkoma in ne jemlji jima očeta.« Premagana od prevelike bolesti zopet omahne na klop.

Sedaj pa se zgodi nekaj čudnega. Mali Janezek dvigne proseče svoje roke proti »raubšicu« in ga prične tako milo prositi: »Dajte nam ata nazaj, dajte nam ata nazaj!« Pogled na pol mrtvo ženo in mile prošnje dečkove, vzbudila sta v Francetu vest. Naglo pritisne dečka k sebi in ga poljubi rekoč: »Tako dobiš ata nazaj!« in zbeži iz sobe.

Držal je besedo.

Drugi dan so sedeli zopet veseli Janez, Lenka, stari oče Peter pri mizi in ravno govorili o Francetu,

češ da ni France ravno tako slab, kar se odpró vrata in v sobo stopi lovec Bastel s srnjakom na hrbtu.

»Ná Janez, vzemi ga kot pečenko za »žegnansko nedeljo« in pozabi na snočnje!« S.

V čuvajnici.

Prazno in pusto je bilo v čuvajnici železniškega uslužbenca. Od najbližje vasi je bila oddaljena nad jedno uro, od prvega večjega trga pa kakih 6 ur. Stala je toraj kakor osamljena med širokim gozdom. Postavili so jo sem, ker ravno tu naredi železnižna proga močan ovinek in vsled tega potrebuje vednega nadzorstva.

Po letu bilo je tu pač prijazno, a ob dolgih zimskih večerih in dneh je bilo dolgočasno in pusto. Takrat so ostajali tudi otroci doma; niso šli v šolo, da ne bi preveč zacostali za drugimi učenci, izpraševala in učila jih je mati katekizma, oče pa drugih stvari.

Kdor ima mirno vest in vero, temu tudi v samoti ni dolgočas. Njemu je vsaka stvar odsvit božje vsemogčnosti in dobrote; to ga pa dela vedno vselega in mirno-zadovoljnega.

Radi tega bili so tudi v čuvajnici mirni in zadovoljni. Oče Molek, mati in štirje otročički: dva dečka, dve deklici.

Živelii so srečno. Kar je potrkala sredi jeseni nesreča na hišna vrata; žena je nevarno zbolela. Že je ležala cele tri mesece, a bolezen ni niti za las odjenjala, pač pa se je le še bolj vkoreninila. Približal se je tako Božič, sveti večer.

Prejšnja leta je bilo vse tako veselo in živahno, a danes vse tiho, otožno, žalostno, ker so mama bolni.

Plača železniškega čuvaja je bila zelo slaba. Pri najboljši volji ni mogel preskrbeti bolnici zdravnika. 35 goldinarjev na mesec — pa šest glav; to je bilo komaj, komaj za vsakdanji živež in obleko.

Vendar, akoravno je bilo v čuvajnici vse tako tiho in žalostno, so le prišli otroci k očetu in ga prosili:

»Oče, kaj ne da smemo narediti tam v kotu jaslice? Gotovo bodo mama veseli!«

In oče je molče pritrtil. Lahko se mu je brala z obraza velika žalost in slabost. Videti je bilo, da ne bode dolgo, ko bode tudi njega položila bolezen na posteljo.

A grozilo mu je še nekaj hujšega. Ravno danes je dobil pismo od predstojnikov. Kličejo ga na odgovor, češ, da je zanemarjal svoje dolžnosti. Natlačnejšega ni bilo v pismu.

»Jaz da nisem natančno spolnoval svojih dolžnostij?« je govoril sam s seboj, »ne, to mora biti obrekovanje.«

Kakor bi mu bil kdo zasadil oster nož v srce, tako ga je zbolela nesrečna novica. A ženi ni smel povedati o tem niti besedice, bila bi njena smrt. Otrokom? Ti bi ga ne razumeli, ali pa povedali materi. Nikogar ni imel, ki bi mu lahko odkril svojo žalost.

Usodno pismo je dobil pred poldnem svetega večera. Otroci so že pridno delali, da bi kolikor mogoče olepšali jaslice in tako pripravili materi nekoliko veselja. Danes niso bili razposajeno-veseli, danes so bili bolj razpoloženi za vročo molitev. Sklenili so moliti za bolno mater in žalostno-potrtega očeta.

Ob 6. uri pride vedno mimo čuvajnice vlak. Oče mora biti toraj na progi.

»Oče, ko bo de vlak že oddrdral, takrat bomo prižgali svečice. To bodo mamica veseli!«

Oče je nemo prikimal. Neznosna skrb mu je stiskala srce. Po nedolžnem obrekovan — to je hudo, to boli!

Jaslice so bile napravljene, treba je bilo le še lučke prižgati. Otroci so komaj čakali trenutka, ko bodo to smeli storiti.

Niso mogli dočakati trenutka, da bi se vrnil oče; sami so hoteli razveseliti bolno mater. Nesli so torej jaslice v sobo bolnice in prižgali svečice.

Mati se je sklonila pokoncu počasi, težko: z medlimi, bolnimi očmi je gledala to otroško veselje in bolešno šepetala:

»Sveti večer, sveti večer . . . !«

Potem je sklenila roke kakor k molitvi. Mogoče njen zadnji sveti večer, mogoče . . .

* * *

V vlaklu sta bila dva visoka gospoda; oba sta hotela priti še nocoj v glavno mesto. Brzovlak je hitel z nepopisno hitrostjo; le tupatsm, na večjih postajah se je nekoliko ustavljal. Gospoda v vozu prvega razreda nista bila enakih misli o stvari, o kateri sta govorila. Vprašanja, odgovori, vprašanja in proticgovori so švigali od enega do drugega. Nikakor se nista mogla zediniti; preveč sta zagovarjala in z dokazi podpirala vsak svoje trditve.

»Jaz ostanem pri tem, kar sem rekel, gospod doktor; nižje ljudstvo, delavci, to so vsi skupaj sirovi, ničvredni ljudje. Brez vsake izobrazbe, brez zavednosti živé kakor tele tjavendan. Skoraj bi rekel, žival ne živi nič slabše ali bolje kakor ti ljudje.«

»Gospod ravnatelj, v tem pa delate veliki večini ljudi te vrste brez dvoma veliko krivico. Res, da

se dobijo med njimi taki, ki žive kar tjavendan. Toda kdo je tega kriv? Uboga plača, nedeljski delavnik in pa izobrazba!? Kje je to mogoče? Ni čuda, da potem delavec, ko spozna, da ga ima delodajavec samo za stroj, zgubi veselje do dela, zlasti ako mu ne dá še toliko prostega časa, da bi izpolnjeval svoje verske dolžnosti; ni čuda, da dela potem samo zato, ker mora, ako hoče živeti. Toda velika večina ni taka! Mnogo jih je še, ki so dobri, boljši in vestneje izpolnujejo svoje dolžnosti, kakor pa kdo izmed nas, ki živimo v izobilju . . . !

»Vsaj o tem vestnem izpolnjevanju stanovskih dolžnosti pri takih ljudeh mi molčite!«

»Ne, ravno to občudujem vedno na nižjem ljudstvu. Vidite, gospod ravnatelj, sedaj, ko se peljemo, smo popolnoma navezani na vestnost in zvestobo delavstva. Delavci vodijo stroj, delavci skrbé, da je vse v redu, delavci skrbé, da je železnična proga varna. Ako bi ne bilo to nižje ljudstvo, katero vi tli zaničujete, tako vestno v izpolnjevanju svojih dolžnosti, davno bi bili mi že med mrtvimi . . .«

Kaj je to . . . ? Bil je žvižg varnostne piščalke, ki je odmeval po noči. Začulo se je vpitje; vrata pri vozech so se odpirala.

»Kaj je?«

»Nesreča, nesreča!«

Ravnatelj je odprl vrata in skočil iz voza. Mogoče zopet zanemarjenje dolžnosti; od jeze se mu je tresel glas.

Sprevodnik je pritekkel k njemu.

»Hvala Bogu, rešeni smo! Grozovita nesreča bi se bila zgodila. Železnični tir je bil pokvarjen. Čuvaj nas je rešil. Ravno pred dohodom vlaka je preiskal progo in videl je tir pretrgan; preprečil je nesrečo.«

Zdravnik je stal zraven in poslušal.

»To je priden in vesten človek; kje je?«

Prišel je. Ni slutil, da stoji pred njim njegov predstojnik, ravnatelj. Iznova je moral pripovedovati, kako se je zgodilo.

»Vi ste eden izmed malo onih, s katerimi sem zadovoljen«, rekel je ravnatelj mrzlo in brezčutno. »Dobili boste nagrado; navada je, da se dá pri taki priliki nagrada.«

Čuvaj je vedel, koga ima pred seboj.

»Gospod ravnatelj, tako sem delal vedno. To je moja dolžnost; in dolžnost je moje življenje. Ni mi treba dajati nagrade; plačilo imam v srcu.«

»Vi ste poštenjak«, je dejal zdravnik. »Prav pravite; plačilo je v srcu. To je več vredno kakor zlato.«

Takoj so pričeli z delom. Vse osobe, ki je bilo v vlaklu, pomagalo je pri delu, da bi preje vložili nove šine.

Veter je pihal skozi gozd, da je z drevja padal sneg. Blo je mraz in megleno; vsled tega bližala sta se ravnatelj in zdravnik čuvajnici.

* * *

»Sveti večer«, rekla je bolnica, ko so prinesli otroci razsvetljene jaslice v njeno sobo.

»Zapojte, otroci, božično pesem«, jih je prosila. In otroci so prišli: Sveta noč, blažena noč.

Peli so pesem tako lepo, tako milo, kakor jo morejo peti edinole nedolžna srca.

Pred vrati sta stala zdravnik in ravnatelj. »Pojdiva notri«, pravi prvi, »otroke bi rad videl.«

Otroci ju niso takoj opazili.

Zdravnik je nekaj časa mirno stal; potem se približal bolnici in povedal, kako da pride sem. Povprašal jo je, kako je z zdravjem, kateri zdravnik, da jo zdravi. Bolnica mu je rekla, da so preubožni, da bi si mogli prekrbeti zdravnika; da pa zaupa na Boga, ki je najboljši zdravnik.

Ravnatelj je molče poslušal.

»Jutri pride zdravnik.« Doktor je napisal par vrstic.

Bolnica mu je hvaležno podala roko.

Zdravnik je govoril še nekoliko z otroki, potem sta pa odšla.

Med tem so že popravili tir. Vlak je mogel naprej.

Ravnatelj je še enkrat poklical čuvaja.

»Zahvaljujem se vam za vašo vestnost, s katero ste nas rešili gotove smrti. Nagrado bode te kmalu prejeli. Vaše ime?«

»Železniški čuvaj Molek.«

Ravnatelj obmolkne. To ime mu je bilo tako znano.

»Molek? Že res! Ali niste dobili od načelnika pisma, ki vas kliče radi zanemarjenja svojih dolžnostij na odgovor?«

»Da, gospod ravnatelj. A to je golo obrekovanje! Jaz nisem nikdar — Bog mi je priča — zanemarjal svojih dolžnosti. Še takrat ne, ko je bila moja žena na smrtni postelji; zakaj dolžnost je le dolžnost!«

»Obrekovanje? Verjamem. Danes ste dokazali, da izpolnujete vestno svoje dolžnosti. Vso stvar bodem natanko preiskal. Kdaj se morate zglasiti?«

»Prihodnji torek, gospod ravnatelj.«

»Pridite; ne bojte se; ne bode nič hudega!«

Ravnatelj je še povprašal, kako je mogla nastati nesreča. Na vsak način morala je biti zlobna roka vmes. Vse je kazalo na to.

»Imate-li sovražnika?«

Molek je molčal.

»Meni se dozdeva, da imate sovražnika.«

»Da«. Več ni hotel povedati, akoravno bi ga bil lahko imenoval.

Ravnatelj je podal čuvaju roko. V pol ure je bil prejšnji ošabni ravnatelj popolnoma drugačen.

»Z Bogom«, zaklical je zdravnik odhajaje.

»Zaupajte na Vsemogočnega kakor doslej. On vas ne bode zapustil.«

Vstopila sta v vlak, ki je s podvojeno hitrostjo bežal naprej, da bi vsaj nekoliko popravil, kar je zamudil. — —

Čuvaj se je z veseljem na obrazu vrnil v hišico. Bolnica mu je podala roko, otroci so ga obkolili in ga niso hoteli nič več izpustiti. Zavladalo je pravo, nedolžno, neprisiljeno veselje. Oče je prebral pismo na bližnjega zdravnika. V njem je bilo, da naj pride takoj k bolnici.

»Preskrbite tudi zdravila. Poravnal bomem vse jaz! Nadzdravnik dr. K.«

Tedaj pa je Micika zavpila: »Oče, tukaj je tudi nekaj«, in vzela iz jaslic zavitek.

Oče je odprl; notri je bil stotak.

Začudenje se je bralo vsem z obraza. Hvaležno so sklenili roke in zahvalili Jezusa. Bilo je res pravo veselje, zahvaljevanje in molitev: božična sreča...!

* * *

Čuvaj Molek je prišel določeni dan k ravnatelju. Še enkrat ga je načelnik pohvalil in mu izročil znatno nagrado.

A tudi krivca so bili dobili. Poklicali so ga v sobo. Kazen, katera ga je zadela, bila je trda a zaslužena: odpust iz službe.

V tem trenutku pa stopi čuvaj par korakov naprej in pravi:

»Ako smem danes izreči jedno prošnjo, potem prosim, naj se odpusti kazni mojemu tovarišu; jaz sem mu tudi že odpustil.«

Posvetovali so se dolgo. Čuvaj je ponovil prošnjo, dokler mu je končno niso uslišali.

S solznimi očmi se mu je zahvaljeval krivec.

Ravnatelj pa je rekel: »To je sad žive vere!«

S. F.

Politični razgled.

Državni zbor se je pretekli teden pečal s zadevo, ki se tiče tudi naših krajev. Šlo se je namreč zato, da se kolikor mogoče omeji krošnjarstvo, češ, da silno škoduje obrtnikom. Koliko je na tem resnice, pač ve, kdor pozna krošnjarstvo. Res, da je pravično, ako se prepove krošnjarstvo onim, kateri so si navzeli krošnjarstvo prav kakor kak obrt. Od hiše do hiše hodijo in ponujajo za nizki denar staro preležano judovsko blago. Drugača je stvar onih,

kateri se pečajo s krošnjarstvom le ob času, ko nimajo na polju dela, in jih to delo čez leto ne more preživeti in slednjič oni, ki prodajajo domače izdelke kakor n. pr. Ribničani lonce in suho robo. Do sedaj ste bili zadnji dve vrsti krošnjarstva dovoljeni, a letos je predložila vlada zbornici načrt, po katerem bi sicer za posamezne slučaje se še dala pravica krošnjariti, moglo bi se pa tudi prepovedati. Naši poslanci so odločno zahtevali, naj se izrečno ozira zakon na kranjske krošnjarje, katerim se mora pustiti krošnjarstvo, kot je bilo dosedaj. Ne le, da imajo že stare pravice zato, ampak pomisliti se mora tudi, da bi bili popolnoma uničeni, ako se jim krošnjarstvo prepove. Upati je, da se bode vlada ozirala v tem na pravične zahteve naših poslancev. Vlada hoče nadalje, da se onim, katerim se prepusti še vedno kr. šnjarstvo, prepove blago drugod prodajati kakor v domačem okraju in da morajo imeti posebno kolekovano dovoljenje. Tu se je zopet oglašil naš dr. Šusteršič in obveljal je njegov predlog, da se to ne sme ozirati na kranjske krošnjarje, ampak dovoli se jim krošnjariti po celi deželi, kakor tudi izven dežele in njihovi izkazi o pravici ni treba, da bi se kolekovali.

Carinska pogodba z Nemčijo ima koncem leta že p teči. Novi nemški tarif pa, katerega v kratkem potrdi nemški drž. zbor, je silno neugoden za Avstrijo. Carina od našega žita in živine je tako visoko nastavljena, da je vsak izvoz naravnost nemogoč. Akcra vno bo pa skoraj gotovo Nemčija že koncem tega leta odpovedala trgovinsko pogodbo, naša vlada vendar še nima izdelanega avtonomnega carinskega tarifa, na podlagi katerega je mogoča nova trgovinska pogodba z Nemčijo. Zastopniki kmetijskih poslancev, med njimi tudi naš poslanec Povše, so prosili ministerskega predsednika, naj jim pojasni, kaj vlada namerava. Ministerski predsednik je odgovoril, da resnega dela v naši zbornici ni več, valed česar so tako važne zadeve ostale še vedno nerešene. Obljubil je, da v kratkem obširneje odgovori na vsa vprašanja kmetijskih zastopnikov, ko bodo zgotovljene še neke carinske postavke z Ogrsko.

Trgovinska pogodba z Italijo ima tudi letos že ugasniti. Ker je Italija v svojem načrtu sprejela posebno težke okolnosti za uvoz konj, bi bila tu Avstrija oziroma Ogrska zelo oškodovana, zato je zažugala Avstrija z odpovedjo trgovinske pogodbe. Italijanska vlada se je tega zelo prestrašila, ker je dosedanja pogodba bila v večjo korist Italiji, med tem, ko je morala Avstrija pri tem škodo trpeti. Italijanska vlada upa, da pride do sprave, ko bode sama nekoliko odnehala, da se potem tudi avstro-ogrski vodivni krogi ne bodo upirali proti vinski klavzuli, ribarskemu in broderskemu dogovoru. Tako hočejo vplivati na Koerberja in Szella, da ostaneta pri sedanjih pogodbah, ako tudi avstrijski koristi na škodo. Med avstrijskim in ogrskim ministerstvom pa se že vrše pogajanja radi odpovedi trgovinske pogodbe z Italijo. Bomo videli, kako se bode izteklo.

Nagodba. Že zgoraj smo omenili, da je nujno potrebno izvršiti že do novega leta ves carinski tarif zaradi trgovinskih pogodb z Nemčijo in Italijo. Ker je prišel zadnje dni zopet Szell na Dunaj in bil tudi v avdijenci pri cesarju, vse na to kaže, da se pričnó zopet stare nagodbene konference, vendar zdaj ne

bode več toliko časa za potovanje iz Budimpešte na Dunaj in obratno. kakor sta delala ministerska predsednika že celo leto, ker novo leto je pred durmi in ž njim odpoved trgovinske pogodbe od strani Nemčije. Dase kmalu dovrši, pojdejo avstrijski ministri v Budimpešto.

Česko-nemško jezikovno vprašanje je še vedno pri starem. Načrt, katerega so poslali Nemci Čehom v pregled, so slednji zavrnil. Prva zahteva čeških poslancev je bila vedno in je češki notranji jezik. Nemcem pa kar ne gre v glavo, da bi odstopili od lepih sanj o nemškem državnem jeziku, zato so tudi v načrtu za spravo s Čehi zopet povdarjali svojo staro tirjatev in milostno obljubili, da se bodo smeli nekateri akti tudi v češkem jeziku uradovati. Potem naj se razdeli dežela v češke, nemške in mešane okraje. V čisto čeških ali čisto nemških okrajih naj bodo nastavljeni uradniki, katerih prepričanje je eno teh narodnostij, na materni jezik tu ni gledati. Po tem načrtu naj bi se zgradil med Čehi in Nemci kitajski zid in v resnici popolnoma razdvojil deželo. Ko bi dosegli to, zahtevali bi Nemci še razdelitev poštno in finančne uprave itd. Ni se torej čuditi, da takih predlogov Čehi ne morejo sprejeti in so jim tudi odgovorili, da na podlagi tega načrta niti ne mislijo ne pričeti razprav v jezikovnem vprašanju, ker ta načrt ne namerava drugega, kakor na prav zviti način dati Nemcem predpravice, katere si želé, za spravo jim itak ni mar.

Italija. Poročali smo že, da je ministerstvo odobrilo načrt, da se omogoči lažja razdružitev zakona, kakor tirja kat. cerkev in da tako ločeni postanejo tudi popolnoma prosti. Vlada je bila prepričana, zadeti sicer na male ovire, vendar pa brez velike težave z načrtom tudi v zbornici prodreti. Zanardeljeva vlada je predložila sicer zbornici načrt, toda takoj prve dni doživela hud udarec. Po glavni razpravi je zbornica izvolila poseben odsek, ki se naj peča s to zadevo. Toda, glej smolo, od devetih članov, ki so voljeni v odsek, bode za načrt glasovali le trije. Seveda s tem še ni dognano vprašanje, da prodere v zbornici nasprotni predlog, kakor pa ga zagovarja odsek, kar se v Italiji mnogokrat zgodi, vendar še bolj verjetno je, da doživi vlada tudi pred zbornico pošteno blamažo. Sicer pa težko, da bi odsek izročil načrt zbornici nazaj še za časa tega zasedanja. Oktobra meseca so nove volitve, takrat pade skoro gotovo Zanardelli in ž njim njegov načrt o ločitvi zakona.

Španija. Ni še mesec dni, kar smo poročali, da je Sagasta podal ostavko, da pa je potem kralj zopet njemu poveril sestavo novega kabineta, katerega je Sagasta res po dolgem trudu skupaj spravil. Sedaj je dobil Sagasta zopet nezaupnico parlamenta, v katerem nikakor ni mogel priti do večine. Glavni povod je dala samosvojnost mornarskega ministra, ki je naročil novih ladij, ne da bi dobil za to odobrenje parlamenta. Za vse to pa je Sagasta dobro vedel in se ni ustavil. To je povod, seveda ne glavni vzrok, ker vzrokov ima zbornica že itak dovolj, da ne zaupa Sagasti. Sagasta je vložil ostavko, katero je kralj sprejel in izročil novo sestavo kabineta Silveli, kateri ga je že tudi sestavil. Tako se toraj tudi drugod menjujejo ministerstva, kakor so se nekdanj še pred ne dolgo let tudi pri nas.

Nemški državni zbor. Še pred nekaj tedni so se v nemškem državnem zboru zgražali nad avstrijskimi škandali v parlamentu; zdaj so pa sami na isti poti. Obstruirajo zlasti socialni demokrati, kateri itak nikdar ne mislijo na resno delo. Vlada grozi, da spremeni parlamentarno življenje tako, da bode vlada sama določevala govornike, kateri v eni debati ne bodo smeli govoriti nad pet minut. Uporni se bode smeli tudi izključiti. Soc. dem Singer je imel prvi to srečo, da ga je zbornica izključila, a ni se dosti brigal za kazni in je še nadalje ostal v zbornici. Vsa ta sredstva misli nemška vlada z resnostjo uporabljati, dokler ne bode prepozno, ker sicer ne more še dobiti odobrenega carinskega tarifa, katerega pa pred novim letom nujno potrebuje.

Macedontja. Odločen nastop avstro-ogrške in ruske diplomacije, naj Turčija uredi zamotane zadeve v Macedoniji, je imel uspeh, da je sultan naredil takoj celo vrsto obljub. Oficijelno se že proglašajo naslednje reforme: Orožništvo obstoji iz mohamedanov in kristjanov, šolstvo se dvigne in dobi vsak kraj z več kot 50 hišami šolo, število sodišč se pomnoži in odpravi sedanje načelo volitve sodnih uradnikov, ampak odslej jih naj imenuje pravosodni minister in sicer kristjane, kakor mohamedane v pravem razmerju. Nadaljne naredbe se tičejo poljedelstva, industrije in javnih stavb. To so obljube sultanove; oni, ki poznajo razmere, pravijo, da bode veliko boljše stališče postalo kristjanom, če se te naredbe res izvedejo in ne ostanejo le obljube.

Cartgrad. Turški generali imajo dan na dan konference, katerim predseduje vedno sam sultan. Pripravlja se načrt slučajne vojske z Bolgari in Rusi. Sklenili so oborožiti 100 bataljonov azijske vojske. Ako nastane vojska, bo Turčija vse moči napela, da ne zgubi niti koščka zemlje v Evropi in zato raje žrtvuje Tripolis in Arabijo. Ako nastane vojska, bode glavni poveljnik Edhem-paša. Pri popravljanju starih ladij so ustavili vsa dela, ker morajo sedaj te svote porabiti za oboroženje. Kake homatije nastanejo še spomladi, se še ne ve, poroča se pa, da se Macedonci pridno urijo v orožju, da združijo vse moči proti Turkom. Turki so v silni zadregi, od vseh strani prihajajo pritožbe, vendar misli turška vlada, da se bode srečno obneslo, ker zaupa na evropejske sile, katere še dosedaj še vselej stopile v obrambo Turčije, kadar ji je huda predla. Ena na drugo so ljubosumne in zato ne puste, da bi se katera ožje dotikala pri tem vprašanju, njim je veliko na ljubem evropejskem miru, katerega vedno povdarjajo kadar jim prede.

Nadžkof Milinovič in črnogorski knez. Razni nemški listi so poročali o razporu med škofom in knezom, ravno tako so pisali tudi hrvatski listi, po katerih smo tudi mi posneli poročilo v zadnji številki. Sedaj naznanja hrvatski list „Obzor“, da so bila ta poročila izmišljena in so prišla bržkone iz italijanskih krogov, kateri bi res radi hoteli, da bi do tega prišlo, je pa tudi neitalijanov dosti, katerim ne dopade nadškof Milinovič in se jim zdi preveč udan svoji hrvatski narodnosti.

Portugalsko. Položaj na Portugalskem postaje čim dalje resnejši. Radi izrednih vladnih odredb, posebno radi strogega postopanja proti časo-

pisju, vre v vseh slojih prebivavstva. Sodi se, da namerava kralj prodati vse naselbine.

Amerika. Zastopnika angleške in nemške vlade v Carakasu sta izročila venezuelski vladi ultimatum, kar je ravno toliko, kot napoved vojske, ako se do določenega dneva zahtevam ne ustreže. Povod tega nastopa je dalo postopanje venezuelske vladi proti nemškim in angleškim naseljencem v Venezueli. Za časa ustaje so Nemci in Angleži silno veliko škode trpeli, zato sta angleška in nemška vlada opetovano zahtevali, naj se škoda popravi. Ker se Venezuelanci niso ozirali na te opomine, v nadi, da dobé trdno oporo pri drugih ameriških državah, sta omenjeni vladi odločno nastopili. Roosevelt je odgovoril, da zvezne države nikakor nimajo tu dolžnost zagovarjati venezuelsko vlado, ker vsaka država mora sama paziti na notranji red. Tako torej ni upati pomoči od zveznih držav. Ako se venezuelska vlada ne uda, pride zopet do nove vojske.

Delavski nemrti v Rusiji. V Rusiji se je letos bati hudih delavskih uporov. Središče tem uporom je Rostov ob Donu. Med delavce širijo agitatoriji izjave, da večina delavcev že stavka in bode pobila vse, kateri se ne pridružijo. Vojščastvo je že pripravljeno, da naredi red, če bode hujše. Gotovo pa je, da se Ruska takih uporov silno boji, zato je izjavila, da se takoj v prihodnjem letu izdajo zakoni v varstvo delavskih stanov in se vpelje tudi bolniška in starostna zavarovalnica povzglu Nemčije. Zadnji čas je, da se tudi na Ruskem kaj stori za delavce, ker do zdaj so bili res pravi sužnji in ni čuda, da je potem med njimi toliko nihilistov.

Tirolski detetni zbor se letos zopet ne bode mogel vršiti ker Italijani izjavljajo, da obstruirajo toliko časa, dokler se jim ne dá autonomija.

Francosko. Večini škofov, kateri so podpisali protest proti vladi, žuga vlada ustaviti plačo. Sedaj je na vrsti pred zbornico to vprašanje. Utemeljuje vlada svojo zahtevo na to, da škofom ni dovoljeno skupne dogovore imeti brez dovoljenja vlade. Tako daleč je prišla katoliška Francija.

Kraljica Helent je poslal naš cesar povodom rojstva njene hčerke Mafalde dva krasna bela konja.

Dopisi.

Ribniški novičar bo prihodnje leto še izhajal in večkrat obiskoval „Domoljubove“ naročnike. To pa zato, ker je letos nekaj na dolgu ostal, ker ni prišel tolikokrat, kakor je obljubil in to hoče v novem letu poravnati. Tudi naši vrli poslanci se gori na Dunaju pošteno trudijo, da nam bodo krošnarjenje polajšali in pocenili, zato bode novičar toliko lažje razpečaval svojo robo. Novičar pa tudi ve, ker je večkrat med vami, ko še zanj ne veste, da je njegova krošnja ljuba mladim in starim. Kolikokrat je že sam videl, da najprej stikajo po njegovi krošnji, ko dobe „Domoljuba“ v roke, zato se pa ne more premagati, da bi ne vstrel svojim prijateljem.

Eno in drugo vam je povedal letos, danes, ko

prihaja zadnjič v tem letu pod vašo streho, podaja vam pa to-le za nameček:

Ribničanje so bili od nekaj verni ljudje in menda zato, da bi se večkrat spominjali poslednjih reči človekovih, nadeli so trem krajem imena Pekel, Vice in Nebesa. In kaj se je pred kratkim doli pri Peklu res zgodilo! Sam živ bognasvaruj se je doli prikazal, črn, kosmat in ogenj mu je švigal iz gobca. Neki junak iz Poljan ga je srečal, toda, ko ga zagleda, postal je kar trd in lasje so mu stopili po koncu ko šivanke in so mu privzdignili pokrivalo. K sreči se še o pravem času zave, v prsih se mu nekaj utrga in srce mu pade v pete, da se spusti v beg. Toda bognasvaruj pa za njim. Kakšen je bil konec, mi ni natanko znano, upam pa, da je junak še pri življenji ali pa življenje pri njem, ker nisem slišal na Poljanah še nič mrliču zvoniti.

Kaj pa je bilo? Nek gospod iz ortneškega kolo-dvora ima velikega in dobro izučnega psa, ki je tako postrežljiv, da zvečer sveti svojemu gospodu s svetilnico v gobcu. Tega psa je srečal oni nesrečni večer naš poljanski junak.

Novičarjeva želja ob koncu starega leta je pa ta le:

Da bi novo leto milo,
V krošnji srečo Vam nosilo!

Iz Preske. Blagovoli sprejeti, dragi »Domoljuba«, veselo novico, da smo se tudi pri nas nekoliko vzdramili in si po prizadevanju našega za vse dobro une tega g. župnika J. Brenceta ustanovili izobraževalno društvo. Dostavno naša župnija ni posebno velika, se je vendar do sedaj vpisalo v društvo 58 članov, večidel mladeničev. To je veselo znamenje, da napredujemo. Komur je skrb za lastni blagor, naj z veseljem pristopi k temu društvu, zlasti vi, mladeniči, stopite z vašimi vrlimi močmi na polje krščanske organizacije! Sadovi takega združevanja se bodo kmalu pokazali — vam in celi župniji v čast in ponos!

Preteklo nedeljo je bil ustanovni shod delavskega društva. Govorili so mnogoštevilnim zbranim društvnikom dr. Lampe o liberalizmu, socialni demokraciji in o krščanskem socializmu, Gostinčar o strokovnih društvih in Jeriha je iz lastne izkušnje pravil, kako si naj pomagajo delavci po tovarnah, da kaj dosežejo.

Iz dežele loncev in rešet. Novičar ne more vsem kaj; enkrat je celo nekaj govoril o »zaprtiji«. Pa bo že kaj povedal. Novice so njegove! Jaz vam sporočam, kaj sedaj najbolj gruntamo, ko je nas sneg zapal in je mraz pritiskal, da zunaj delati ne moremo. V tem času imamo dosti prilike premišljevat, kak o in ugibati za kaj. Pa še vi vedite, kaj nam »gre sedaj posebno po glavi«. Neka gospodična, s tem pa še ni rečeno nič hudega, je

bila detomora obdolžena, pa so jo porotniki oprostili, ker je bila vedno pridna, a takrat, kakor so dohtarji rekli, najbrž »ni vedela, kaj dela.« Druga gospodična, potoška učiteljica, je pa dobila tri dni zapora pred sodniki zato, ker je porednega županovega otroka v cerkvi krenila in tako očeta razžalila. Sodniki so bili mnenja, da je vedela, kaj dela. — Obsojen je pa bil tudi kmet Plah iz Malih Lašč na sedem mesecev težke ječe, ker je ubil — arno na tujem lovu.

Iz Belokrajine. Nameraval sem nekoliko počivati s svojim rešetom. A glejte spaka! razprava v državnem zboru, da se naj prepove vse krošnjarstvo, me je dvignila po koncu. Če bi bili namreč sklenili na Dunaju, da ne bi smeli Ribničani več prodajati širom sveta svojih lončenih pridelkov in svoje suhe lesene robe, bi morebiti naposléd še meni strogo prepovedali rešetarenje. In kakor bi mignil, sem zgrabil hitro svoje rešeto in hajdi! Mahnil sem jo z njim, ne oziraje se na hudo zimo, čez Gorjance. Res, prava žrtev je bila ta pot zame, da sem se podal v taki zimi naokrog po Belokrajini. Zato mi je pa tudi silno dobro storilo, ko sem prišel na Suhorju v gostilno pri »apotekarju« in so mi dali pokušati letošnje izvratne belokranjske kapljice. Na Suhorju sem zvedel, da so dobili svojo pošto, kar ni baš po volji metliškemu Guštinu. Pokazali so mi tudi letos na novo dograjeno šolsko poslopje. Od tod sem korakal proti Metliki. Ko sem se približeval mestu, mi je postajalo malo šudno pri srcu, češ, kaj če ti sedaj posvetijo gotovi metliški »purgarji« in ti razbijejo tvoje rešeto, kar so ti tolikokrat zapretili. No pa ni bilo nič hudega; samo Flajšmonov »ate« so me malo premerili s svojimi očmi. Ko bi bili znali, da bodo prišli radi tega v »cajtenge«, me ne bi bili sigurno tako strašno pogledali. V Metliki je najvažnejša novica, — posebno za liberalce, — ta, da je bil nek ondodni modrijan obsojen radi peterih krajcarjev na šest tednov. Drugače je pa v Metliki nekoliko mirnejše, ker so tisti, ki se radi prištevajo k »inteligenci«, opustili pretepavanje. Jaz s svojim rešetom jim le čestitam, da jih je srečala vendar enkrat ta pametna misel. Zato sem pa odkorakal vesel iz Metlike proti središču belokranjskemu, proti Črnomlju. Nisem se pa zamogel dosti načuditi ljudem, ki vozijo prašiče v vozovih prav »nobel«, sami morajo pa peš capljati poleg voza. Toda kaj hočemo, napredek 20. stoletja to zahteva. In še nekaj drugega! Dostoj sem opazil, da imajo le konji po zimi zvonce na vrat obešene. Na Belokranjskem so dobili sedaj pa še tudi voli ta okrasek. Kdaj ga bodo dobili neki belokranjski goljufivi in oderuški liberalci? V sramoto jim gotovo ne bi bili taki zvonci. Prišedši v Črnomelj, sem najprvo

poprašal po propadlem liberalnem kandidatu Sčeti. Ker ni bilo mlaja, me je res doletela sreča, da sem ga videl. Pravili so mi, da je bolj slabe volje, ker ni še postal okrajni šolski nadzornik. Sploh mu jaz kot dober človek iz srca želim, da naj se udobrovolji. Ko sem si še ogledal novi most pri Vinici in so mi tam pripovedovali, kako mislijo prekopati zemljo in napraviti velik kanal od Kolpe tja do Reke, sem se vrnil nazaj proti domu. Semič je bila zadnja postaja. Bil sem že utrujen in najraje bi bil šel spat. Toda dobri prijatelji so me pridržali še po koncu, za kar mi prav nič ni žal. Zvedel sem namreč od njih, da ste na Belokranjskem dve šoli brez učiteljev. Ena je tam na Božakovem, ena pa na Črešnjevcu. V Semiču samem pa drugi razred sploh šolskega poduka letos nima. Ej, to ni tako hudo, sem jim dejal, da se le slavijo slavni možje ob svojih štiridesetletnicah; koliko šol je moralo sezidati ljudstvo, ki ima tako vedno preveč denarja, za časa njihovega službovanja, če tudi ni učiteljev. Nato sem se pa podal spat. Ko vstanem drugo jutro, sem hitro vzel zopet svoje rešeto in jo odkuril nazaj čez Gorjanca. Pri „Nacku“ sem ga izpil še en liter, zaklical vsem belokranjskim policajem, da naj le dobro vohajo, morda izvohajo, kdo je — Zmatekdo.

Iz raznih krajev. — Iz Blok poroča Marijina družba, da se je delavni kapelan Jernej Prijatelj preselil v Podkraj na Vipavskem. Veliko dobrega je v svojem triletnem delovanju izvršil, zlasti so mu Bločani hvaležni za upeljavo vednega češčenja sv. R. T. in Marijine družbe. Dobili so pa novega gospoda Antona Žnidaršiča, ki bo gotovo istotako vneto izvrševal svoj poklic kot njegov prednik. Božji blagoslov naj spremlja oba gospoda! — Iz Smlednika: Naša Marijina družba se lepo razvija. Na praznik Brezmadežnega Spočetja je bilo zopet na novo sprejetih 21 udov. Mladeniči so priredili igro »dr. Vsezna in njegov sluga Štipko Tiček«, ki je vzbudila nepopisen smeh. To so vesle novice: žalostno pa je to, da se dobijo ljudje, ki z lažnjivimi dopisi po liberalnih časnikih blatijo našega vrlega kapelana. Toda če so mislili, da bodo s tem škodovali našemu občeprijjubljenemu kapelanu, so se bridko zmotili; ravno nasprotno so dosegli: mi gospoda še bolj ljubimo in spoštujemo. Vrli gospod kapelan, Vas naj pa tolaži beseda Gospodova: Blagor jim, kateri zavoljo pravice preganjanje trpe! — Z Gore pri Sodražici se nam poroča, da se je ondctni ekspozit gospod Dominik Janež preselil v Studeno pri Postojini; težko je bilo slovo od gospoda, ki je skozi 11 let takó goreče skrbel za svoje ovčice v dušnem in telesnem oziru. Bog plačaj ves trud tisočero! — Iz Starega trga pri Ložu: Avgusta meseca smo obhajali 25-letnico papeževanja Leona XIII., ki je lepo

izpadla; najbolj je slavnost povzdignila naša Marijina družba, ki se lepo razvija. Dekliška šteje nad 300 deklet, mladeniška pa nad 50. Bog daj, da bi se v novem letu odprle tudi tistim oči, ki dotedaj še ne izpredvidijo, kolika dobrota bi bila zanje Marijina družba; zlasti mladenišem naj novo leto prinese toliko srčnosti, da se ne bodo bali stopiti pod Marijino zastavo!

Hamborn na Nemškem. (Blagoslovljenje zastave društva sv. Barbare.) Tukaj bivajoči Slovenci smo imeli zopet veliko veselje, ki nam ne izgine tako hitro iz spomina.

Dne 16. pr. m. ob 11. uri dopoldne je bil shod slovenskega »Društva sv. Barbare«, ki je bil dobro obiskan. Na shodu se je povdarjalo, kako morajo vsi udje skrbeti za ugled društva, za mir in red z dostojnim obnašanjem in lepim življenjem. Potem so se društvenikom razdelile kape, kakor jih nosijo pri nas sploh rudarji, kadar so v uniformi.

Ob 4. uri popoldan se je zbrala velika množica ljudstva v župni cerkvi v Hambornu.

Cerkev je bila natlačena do zadnjega kota. Udeležili so se slavnosti »Jünglings-Verein«, »St. Josefs-Arbeiterverein« in »St. Raphael-Knappenverein«; za njimi so prikorakali Slovenci v uniformi, noseč svojo zastavo zavito. Nato se je začelo cerkveno opravilo, ki so ga opravili g. rektor Köster v spremstvu župnika in kapelanov. Pred izpostavljenim Najsvetejšim se je vršilo blagoslovljenje, na kar so Slovenci razvili svojo zastavo. Nato se je naša zastava pobratila z zastavami zgoraj omenjenih društev. Lepo je bilo videti, kako se zastave objele v znamenje složnega delovanja. In zatem je naš č. gosp. predsednik Köster šel na prižnico ter v krasnem govoru navdušil vse navzoče.

Po pridigi, ki je vse navzoče močno ganila, so bile pa litanije vseh svetnikov v slovenskem jeziku, po litanijah so pa Slovenci navdušno zapeli nekaj cerkvenih slovenskih pesmi. Vse se je završilo z blagoslovom z Najsvetejšim.

Ko smo prišli iz cerkve, je godba zasvirala veselo koračnico in ponosno smo korakali v dvorano, kjer se je vršila veselica. V dvorani nas je zopet pozdravil naš gosp. predsednik Köster. Rekel je med drugim: Veseli me, ker se je vas tako veliko skupaj zbralo in da ste v tako lepi slogi Slovenci poleg Nemcev. In zakaj bi se tudi sovražili med seboj? Vsi skupaj Slovenci in Nemci, delate v eni jami; v isti smrtni nevarnosti ste. Čeprav govori eden ta materin jezik, drug pa drugega, ste vendar le bratje med seboj. Res, da sta dve sobi, pa vendar le obe peljeta v eno dvorano; v dvorano naše nebeške domačije.

Nato sta še govorila župnik hamborski dr. Lockmann in kapelan Roters, mi smo pa zapeli pesem od zastave in svete Barbare, in še več drugih slo-

venaskih narodnih pesem, na zadnje pa cesarsko pesem; vse v milem slovenskem jeziku.

Med veselico so nas razveseljevali, tukajšnji udje od St. Raphael Knappenvereina, ki so nam na odru predstavljali več zanimivih stvari.

Tudi nam Slovencem se je v srcu porajala želja, da bi tako na odru nastopili in kako lepo predstavo priredili — toda vse naenkrat ne gré. Sedaj moramo v prvi vrsti skrbeti, da poravnamo dolg za prelepe zastavo, potem, ako Bog dá, pridejo na vrsto še druge stvari. Toda že to, kar smo izvršili do sedaj kaj ne, rojaki v domovini, je nekaj! Z božjo pomočjo naprej!

Iz Velikih Lašič V „Domoljubu se redkokdaj kaj izve o Lašičanih. Sicer smo bolj tihi, a ne spimo, ampak se dobro gibljemo. Zlasti društveno življenje jako lepo in dobro napreduje. Oglašajo se tudi vedno bolj želje po Rajfajzнови hranilnici in posojilnici, kjer bi se ljudje v prvi vrsti učili varčevanja tudi po malih zneskih, in kjer bi pošteni kmetovalci v resnični potrebi dobili na lahek način posojila brez velikih stroškov. Prihodnost bo vse pokazala. Če bo ta želja želja večine ljudi, pa se bo ustanovila Rajfajznova hranilnica in posojilnica v Velikih Lašičah.

„Domoljubov“ v našo faro prihaja precejšnje število. Ljudje komaj čakajo na novo številko. Zakaj bi tudi ne? Ali ne nudi ravno „Domoljub“ raznovrstnega beriva v izobilju? Toliko beriva, pa tako po ceni. Samo 80 krajcarjev za celo leto, saj to še denar ni. Skoro nobena hiša ni tako revna, da ne bi v enem letu mogla skupaj spraviti 80 krajcarjev. Ker je „Domoljub“ tako silno po ceni, zato se bo v laški fari oglasilo za prihodnje leto novih naročnikov. Pomislimo, sam sv. oče v Rimu, naš slavni in častitljivi papež Leon XIII., ob raznih prilikah posebno povdarjajo, da bi katoličani naročali in širili dobre, krščanske knjige in časopise. Za poštene krščanske knjige skrbi med Slovenci predvsem „Družba sv. Mohorja“, ki je obenem cerkvena bratovščina, in dobivajo udje mnogo dušnih dobrot. Zato moramo to prekornostno družbo na vso moč širiti, in upati je, da se bo število Mohorjanov pri nas za l. 1903. tudi pomnožilo. Kar je pa časopisov na Kranjskem, je za preprosto ljudstvo najboljši „Domoljub“. Zato pa mora vsak zaveden Slovenec, ki ne more biti naročen na dnevnik „Slovenec“ imeti „Domoljuba“, in mora tudi druge nagovarjati, da se naročé na ta list. V laško faro prihaja sedaj okrog 100 „Domoljubov“. Če vsak dosedanji naročnik pridobi „Domoljuba“ samo enega novega naročnika za prihodnje leto, tedaj bo l. 1903. prihajalo v laško faro 200 izvodov „Domoljuba“. Upajmo, da se bo to tudi zgodilo, kajti Lašičanje so čedalje zavednejši in za

dobro stvar čedalje bolj vneti. Omenjam le, da bodo „Domoljubovci“ dobivali v prihodnje leto „Domoljub“ v prodajalni „Kmetijskega društva“, kajti tako bo zanje veliko pripravnejše. Kdor ga bo hotel na lastno ime dobivati ali pa na prejšnjem kraju, ga pa bo tudi lahko še nadalje tako dobival. Stari in novi naročniki naj se zglasé zaradi „Domoljubove“ naročnine ali pri g. kaplanu ali pa pri g. poslovođu „Kmetijskega društva“, da se bo potem pravočasno pisalo upravnistvu, koliko izvodov „Domoljuba“ naj nam pošiljajo v prihodnjem letu. Kdor more, naj takoj plača naročnino (80 kr.), kdor pa ne more sedaj plačati, bo pa plačal pozneje tekom leta, tudi po malem lahko. (Konec prih.)

Slovenski novičar.

Zadnjemu „Domoljubu“ smo priložili poštno nakaznico, s katero naj čč. naročniki obnové naročbo za prihodnje leto 1903. Prosimo pa, da naj bi se to zgodilo kmalu, že pred novim letom, kajti s prvim januarjem 1903. izda c. k. pošta nove nakaznice in sedaj priloženih ne bode več sprejemala po novem letu. — Svoje ime, stan, kraj bivanja in pošto naj slehrni na nakaznico zapiše prav razločno. Med letom naj bi se naslovi ne spreminjali brez posebne sile. Kadar se kak naročnik preseli v drug kraj, naj svojo novo pošto upravnistvu „Domoljuba“ naznaní, pa naj tudi pové, kje je prebival prej. — Razpošiljanje lista traja vsakokrat po dva ali tri dni, naj torej ne zameri, komur „Domoljub“ ne pride v roke tako kmalu, kakor bi si želel. Posebno nam je ustrezno, ako se naročl več odtisov lista pod skupnim naslovom. — „Domoljub“ stane po pošti pošiljan za vse kraje v Avstriji na leto 1 K 60 h, na Nemško 2 K 8 h, v Ameriko in druge tuje države celoletno 2 K 60 h. Odprte ne zalepljene reklamacije so poštnine proste in naslavljati jih je na „Upravnistvo Domoljuba“ v Ljubljani.

Prihodnja številka „Domoljuba“ izide 1. januarja 1903. Ker se ob novem letu nakopiči silno dela v upravnistvu in ker je ob praznikih počitek, zato naj nihče ne zameri, če prve številke ne dobi tako hitro, kakor si želi. Polagoma se bo vse uredilo!

„Bogoljub“ bo izhajal vsak 2. in 4. četrtek v mesecu. Stane na leto 1 krono 44 vinarjev ali 72 kracarjev. Naročnina se pošilja pod naslovom

Upravništvo „Bogoljuba“ v Ljubljani. S tem še enkrat opozarjamo bravece na ta novi list in ga priporočamo v naročanje. Kakor pri „Domoljubu“, takó nam tudi pri „Bogoljubu“ naj-

Župnijo Škofja Loka je dobil vč. g. Avguštin Šinkovec.

Kočevska gimnazija se pričeni z l. 1904 razširi v višjo gimnazijo. To leto se otvori peti

Jaslice.

bolj ugaja, če se več listov naroči skupaj na en naslov. Tudi prosimo, da, kdor se želi naročiti, naj to prava kmalu stori, da vemo o pravem času, koliko je treba lista tiskati, da ga nam ne bo premalo hodilo.

razred, potem pa vsako leto nadaljni razred. Prihodnje leto se prične tudi z gradbo novega gimnazijskega poslopja v Kočevju in se je v tej zadevi že mudil dvorni svetnik Berger v Kočevju.

Cerkvena s'ovesnost v Kočevju. Na praznik Brezmadežnega Spočetja Marijinega je premilostni gospod knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič podelil gospodu Karolu Grossu, katehetu v Kočevju, red dijakonata. Potem pa je sprejel gospod knezoškof nad 100 deklic iz mesta in okolice v Marijino družbo, ki je prva na kočevski zemlji. Obojno sveto opravilo se je izvršilo v prekrasni novi župni cerkvi. Udeležilo se je te slovesnosti izredno mnogo vernega ljudstva. Premilostni gospod knezoškof se je večkrat kaj hvalno izrazil o lepoti nove cerkve. Lepota zidave naj daje poguma kočevskemu gospodu dekanu, da bo polagoma oskrbel cerkvi tudi kolikor mogoče najlepšo, veličastnemu slogu primerno notranjo opravo.

Izobraževalno in zabavno društvo „Kranj“ je imelo dne 7. dec. svoj ustanovni shod. Vdeležilo se ga je toliko zavednega meščanstva, da so bili društveni prostori (v I. nadstropju gostilničarja in mesarja g. Fr. Šumij-a) nabito polni. V odbor so bili soglasno izvoljeni gg.: prof. Jarc, predsednik; trgovec Hlebš, podpredsednik; kaplan Potokar, tajnik; tovarniški uradnik Tomc, njegov namestnik; usnjari Zupan, blagajnik; klobučar Ovčjak, njeg. namestnik; prof. Remec, knjižničar. Udov je že zdaj 70, med njimi 10 ustanovnikov. Po dovršenem dnevnem redu so lepo zapeli pevci pevskega društva „Kranj“. Zvečer je koncert meščanske godbe zbral društvenike in njihove rodbine mnogoštevilno pri „Novi pošti“.

Nova podružnica „Slov. kršč. soc. zveze“ se je ustanovila dne 7. dec. v Kranju za kranjski in radoljski šol. okraj. Priglasilo se je doslej 22 svetnih gg. učiteljev in gdč. učiteljic. V odbor so voljeni izmed učiteljev gg. profesor Dokler, učitelj Kos in profesor Remec, izmed učiteljic pa gdč. Praprotnik in Strle. Izmed katehetov je v odboru g. Potokar.

S Homca se nam piše: Tu je umrl dne 5. t. m. starosta cele fare Mihael Poglačar, star 90 let. Do vlanskega leta je hodil v goro v cerkev brez palice, do zadnjih par mesecev sploh še v cerkev, večkrat tudi ob delavnikih, na polju je pomagal še to poletje. Ob zadnji državnozborni volitvi šel je volit v 5. kurijo našega kandidata. Svetila mu večna luč.

Utonil je 9. dec. na Malem Kumu v vodnjaku pred domačo hišo dvanajstletni Janez Pobjlšaj. Spodrsnilo mu je najbrže na ledu, ko se je stegnil, da bi zajel vode. Pogrešili so ga čez kake pol ure in ker tudi poliča ni bilo, iskali in našli so dečka v vodnjaku.

Pristop k „slov. kršč. soc. zvezi“ v Ljubljani sta priglasili slov. katol. izobraževalni društvi v Žužemberku in Preski pri Medvodah.

„Gorenjčev“ jeza. Katoliška stvar se vedno bolj širi po Kranju. Zato se jezi in huđuje nezatni „Gorenjček“ na vso moč v svojih zadnjih številkah. Ton, ki prevladuje v tem listu, je tisti, kakoršnega rabijo navadne poulične barabe in cestni šnopsarji. Dober tek kranjski inteligenci, ki to zmes s slastjo požira!

Kat. slov. izobraževalno društvo v Vel. Poljanah pri Ribnici si je na ustanovnem zboru dne 30. novembra t. l. izvolilo naslednji odbor: predsednik

Jos. Vole; podpredsednik Jos. Lunder, črevlj mojster in posestnik; tajnik Jos. Lunder ml., sin posestnika; Franc Riglar, sin posestnika (nam.); blagajnik Janez Kopljan posestnik; Jan. Adamič, posestnik (nam.); knjižničar Jan. Škrajnar, cerkovnik. — V Selcih pri Škofijiloki se bo vršil desettedenski praktični kurs o mlekarnstvu in siraarstvu in se prične 8. januarja 1903. Mladenci, ki žele vdeležiti se tega pouka, naj se zglasé do 20. decembra t. l. pri deželnem odboru v Ljubljani s prošnjami za sprejem, katerim naj pridonejo spričevalo občinskega županstva o poštenem vedenju in o dosedanjem delovanju v kmetijstvu sploh. Prednost imajo oni, ki so v tej stroki že delovali.

Stroj ga je zmečkal. V Čikagi je ponesrečil Slovenec Stefan Žagar, ki je delal v premo-govih skladiščih. Stroj ga je pritisnil s tako silo, da ga je zmečkal do smrti.

Božični dar Slovincem na Vestfalskem — Ustanovitev knjižnic. Te dni so odborniki „Slovenske krščansko-socialne zveze“ odposlali nad 500 slovenskih knjig v Hamborn na Vestfalsko, da tako slovenskim delavcem v tujini ustanové slovensko knjižnico. Ustanovitev takih knjižnic se bo nadaljevala, posebno se bo poskušalo ustanoviti slovenske knjižnice na skrajnih točkah slovenske Štajarske in Koroške. To je v prvi vrsti najnujnejša potreba, zato naj društva po Kranjskem, ki tudi prosijo knjig, oprosté, da za sedaj sredstva ne zadoščajo, da bi se ustreglo njihovim željam. Upamo pa, da bo mogoče v vsaki župniji na Kranjskem, oziroma tudi po nekaterih delih Štajarske spraviti toliko požrtvovalnih mož in javnih faktorjev skupaj, da se ustanovi v vsaki župniji v „Izobraževalnem društvu“ knjižnica. Za ustanovitev take knjižnice naj vsa v župniji obstoječa društva krepko delujejo, posebno pa naj tudi pomagá v ta namen občina. Kdor bi imel kaj primernih knjig na razpolago, naj jih pošlje odboru „Slovenske-krščansko-socialne zveze“.

Umrl je dne 2. dec. v Sanaboru pri Vipavi občespoštovani posestnik Andrej Ferjančič, 43 let star. Bil je vrli zagovornik katoliških idej. Blagi pokojnik naj počiva v Gospodu!

Kathreinerjev koledar za leto 1903, ki nam je bil prijazno doposlan, je letos mičen, eleganten stenski koledar, ki ga bo vsaka prijateljica Kathreinerjeve kave rada obesila blizo svoje mizice. Na sredi ima umetniško izvršeno sliko, ki se ji utegne vsakdo všečno nasmehniti. Brhka, prijazna kmetiška deklica dviga čašo Kathreinerjeve kave; prikupni vonj te pijače ji menda zbuja prijetno pričakovanje in že sedaj vesela tega užitka, se poredno smehljuje obrača na stran, kakor bi hotela reči: „Pijača pa taka!“ Ta veseli vzklik je tudi za geslo postavljen pod sliko. Kakor čujemo, daje firma Kathreiner ta lični koledar odjemnikom brezplačno razdeljevati po vseh trgovinah, kjer se prodaja njena svetovno znana Kathreiner-Kneippova sladna kava.

Listnica uredništva: Kozjanskemu vsevedežu: Hvala! Nadaljujte, toda kratko in jedrnat — da ne bodo preveč trpeli urednikovi svinčniki in škarje! Ker nam je tesna s prostorom, oglasite se vsak drugi mesec — iz torbe pa poberite samo najzanimivejše novice Zdravil! — Fr. B—č: Vaš dopis smo izročili uredništvu »Bogoljuba«. — Fr. Urb—k, Elj, Min, Amerika: Vaš dopis prinesemo okrajšan v eni prihodnjih številki. V prihodnje poročajte kratko! — A. G. v Mošnjah: oprostite, da dopisa ne objavimo, ker bi provzročil gotove sitnosti. Dotičnik gre tako proč — pa mirna Bosna!

Za smeh in kratek čas.

Zakaj je šel v kurnik: Sodnik: Nedorložni, pravite, da ste? Lepa nedolžnost, ko so Vas sredi noči dobili v tujem kurniku!

Obtoženec: Gospod sodnik, hotel sem le zgodaj vstati, ker pa nimam ure budilke, zato sem zlezal v kurnik.

Naravno čudo: Ali bi radi videli kako naravno čudo?

B: No, da. Prav rad!

A: Potem pa kar tega-le gospoda pogledite! (Pokaže gospoda, ki se piše Oreh in nosi v roki zavitek hrušk.) To je Oreh, ki nosi hruške.

Besedne uganke:

I.		
a		soglasnik
a a a		časnik
c d e e e		denar
e e e i i i k		cvetica
l l l l m o p p p		— — — — —
p r r r r r r r		obrtnik
s s s s s		moško ime
t t v		domača žival
v		soglasnik

II.

(Sestavil A. Pagon.)

a		
a a a		
a a a a a		
a a c c č e e		
e e h i i i i i i		
i i i i i i i i j j j		
j j k k k k k l l l l l		
m m m n n n n o o o		
p p p r r r r r r		
r r r s s s s		
t t t t t		
t v v		
v		

Soglasnik, glas pri petju, kraj na Gorenjskem, se maščuje, moško ime, živalska vrsta, — — — — —, dve kranj. mesti, narod, žensko ime, bolezen, ostrina, soglasnik.

III.

(Sestavil F. Debevec.)

Beseda iz osmih ti črk sestoji,
Časnik slovenski iz nje se glasi;
Ko pa pogodil besedo si pravo,
Nad štirikrat osem besed iz nje se bo bralo.

IV.

Sostavite iz teh-le zlogov »Domoljubovo« voščilo za novo leto: Bo, brav, cem, čno, Do, in, jim, le, li, ljub, mo, no, sel, sre, svo, to, Ve, vo, že, žič.

Rešitev ugank v zadnji številki.

Besedni uganki:

I.	II.
T	G o s l i
k R t	R u s k o
s l I v a	U l i c a
r I s	D o l a r
l A n	E m a v s
Č u B a r	N a n o s
o k t O b e r	
p a L e c	
o K o	
A	

Rebus:

- Žena je podložna možu
- Napuh je velik greh.

Vse so prav rešili: Ana Fric v Fari pri Kostelu; Lavrencij Tomažin na Krki; Martin Dernovšek, lesni trgovec na Savi; Marija Sila v Trebnjem, Iv. Fatur na Rakeku; Kati Blumer in Mici Golavšek, dekleti v Št. Pavlu pri Preboldu; Jožef Žagar v Stari Loki; Anton Stenovec, tajnik izobraževalnega društva v Št. Pavlu pri Preboldu; Franc in Martin Sustar v Kamniku pri Preserju; Anica in Jurij Markič v Goričah; Marko Vacac, d. l. v Slov. Gradcu s soprogo; Jernej Lamovšek, kmečki fant v Šent Janžu; Andrej Pagon v Poljanah pri Cerknem; Anton Šraj in Mih. Turek, mladeniča v Topolu na Blokah; Vekoslav Levstik v J. pod Sv. Gregorjem; Marko in Mihael, akoš na Branskem pri Št. Janžu; Hedvika Preglej v konsumnem društvu v Trziču; Franc Vilfan iz Križne gore; Jos. Stupica, Jak Hočevar, dijaka, Al. Zabukovec, učenec, v Ljubljani; Fran Stante, paznik v kaznilnici v Begunjah; Sestrice Keršič v Podbrezjah; Franc Koželjski; Fran Vitovič, dijak v Ljubljani; Fr. Zemljič, L. Bostjančič, M. Tomšič, Fr. Tavželj in A. Komatar v Ljubljani; Filip Merješič in Vinko Zalokar, dijaka v Ljubljani.

Prilagodna številka „DOMOLJUBA“
izide dne 1. januarja 1903.

Svoji k svojim!

187 3-3

Zobozdravnik

dr. Edvard Bretl

naznanja, da se je preselil s svojim atelijem (preje dr. Frlan) iz Špitalske ulice števil. 7

na vogal Špitalske ulice
in Glavnega trga

= uhod Pred Škofijo št. 1. =

Svoji k svojim!

Za
v Avstriji

koncesijono-
vano

francosko prekomorsko družbo
„Compagnie générale Transatlantique“,

Edina direktna in najkrajša črta

poštih brzoparnikov

ki prevažajo zanesljivo brez prelaganja
iz Havra v Newyork.

Za vožnje tu- in inozemskih železnic, za navadna in okrožna potovanja in prireditve romarskih vlakov daje pojasnila in veljavne vozne liste

Edina oblastveno potrjena potovalna pisarna

Ed. Smarda

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 6
blizu znane gostilne pri „Figabirtu“.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Žitnik.

Franc Dolenc v Ljubljani

nasproti Frančiškanski cerkvi.

P. n.

Slavnemu občinstvu priporočam svojo

== veliko zalogo ==

obstoječo iz **suknena, volnenega in platnena blaga** za moške in ženske obleke, nadalje **svilnate**, kakor tudi vseh vrst **pletene in sukne zimske robce**, izvrstno blago za **matrace, rjuhe in posteljno opravo**, narejene kovtre, koce in Jegerjevih stajc.

Veliko zalogo garnitur zaves, tepihov in preprog od najcenejše do najfinije vrste.

Ker prejemam blago le iz prvih in najboljših tovarn, možno mi je vsakomur z zanesljivo dobrim blagom, po najnižjih cenah postreči 1913-3

Dobrohotnemu obiskovanju se udano priporočam s spoštovanjem

Fr. Dolenc.

HERBABNY-jev

podfosfornasto-kisli
apneno-železni sirup.

Ta že 33 let od mnogih zdravnikov priporočeni prsni sirup rastaplja sluz, umiri kašelj, pomanjšuje pót daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost. Železo, ki je v sirupu v lahki in privlačni obliki je jako koristno za narejanje krvi rastopljiva fosfornapnena soli, ki so v njem, pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kosti 1913

Cena steklenici 1 gl 25 kr. — 2 K 50 h. po pošti 20 kr. — 40 h več za zavijanje.

Svarilo! Pred izdelki pod enakim ali podobnim imenom, ki pa so po sestavi in po učinku vsa različna posnemanja naših izvornih preparatov že 33 let obstoječega podfosfornastega kisljapnena-železnega sirupa svarimo in tovariš prosimo, zahtevati izrečno Herbabny-jev „apneno-železni sirup“ in gledati na to, če ima

vsaka steklenica pristavljeno uradno vpisano varstveno znamko.

Edina izdelovalnica in skladišče:
Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“
VII.1, Kaiserstrasse 73-75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju, v Ljubljani in drugod. V zalogi je pri gospodih lekarnarjih: v Ljubljani: M. Mar-detschläger, G. Piccoli, U. pl. Trnkóczy, J. Mayr. Celje: O. Schwarzl & Co., M. Rauscher; Reka: F. Prodám G. Prodám; A. Schindler, A. Mizzan; Breze: G. Eisässer dediči, Seveden: F. Kordon; Celovec: P. Hauser & J. Pichler, P. Birnbacher vdova, J. Kometter, V. Hauser & R. v. Hillinger; Št. Vid: C. Schiebl, Trbiž: J. Siegl; Trst: C. Zanetti, A. Suttina, A. Filippi, dr. V. Serravallo, E. pl. Leitenburg, P. Prendini dediči, M. Ravasini; Bejak: Jobst & Schneider, L. Assmann; Črnomelj: F. Haika; Velikevo: J. Jobst; Velšperk: A. Huth.

Tiska »Katoliška Tiskarna«.